

НАБУЛА ЧИННОСТІ КОНВЕНЦІЯ ПРО ЕКОЛОГІЧНУ УТИЛІЗАЦІЮ СУДЕН

26 червня 2025 року набула чинності Гонконзька міжнародна конвенція щодо безпечної та екологічної утилізації суден (The Hong Kong International Convention for the Safe and Environmentally Sound Recycling of Ships, 2009), це відбулось через 14 років після її прийняття Міжнародною морською організацією (IMO) в 2009 році в Гонконзі.

Гонконзька конвенція була прийнята на Дипломатичній конференції, що відбулася в Гонконгу (Китай) у травні 2009 року, та розроблена за участю держав-членів IMO та неурядових організацій, а також у співпраці з Міжнародною організацією праці та сторонами Базельської конвенції про контроль за транскордонним перевезенням. Гонконгська конвенція мала набрати чинності, після того, як будуть виконані певні критерії, включаючи ратифікацію не менше 15 державами, що становлять не менше 40% світового торговельного флоту за валовим тоннажем, та мають потужності з утилізації суден не менше 3% від валового тоннажу об'єднаного торговельного флоту цих держав.

Наразі до Гонконгської конвенції долучилися: Бангладеш, Бельгія, Бонайре Сінт-Естатіус і Саба (Карибські Нідерланди), Гана, Данія, Естонія, Індія, Іспанія, Конго, Ліберія, Люксембург, Мальта, Маршалові Острови, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Панама, Пакистан, Португалія, Сао Томе і Прінсіпі, Сербія, Туреччина, Франція, Хорватія та Японія. Україна не ратифікувала Гонконгську конвенцію Ратифікація конвенції означає, що країна офіційно приєднається до неї та зобов'язується виконувати її положення.

Загалом держави, які ратифікували Гонконгську конвенцію, представляють близько 45,81% світового торговельного флоту, а

їхній сукупний обсяг утилізації суден за попередні 10 років становить 23,85 млн тон, що еквівалентно 3,31% бруто-тоннажу. Ратифікація конвенції означає, що країна офіційно приєднується до неї та зобов'язується виконувати її положення.

Гонконгська конвенція – це міжнародний договір, який регулює безпечну та екологічно безпечну утилізацію суден, що виводяться з експлуатації. Він також відомий як Міжнародна конвенція про безпечну та екологічно безпечну утилізацію суден. Конвенція зобов'язує країни-учасниці забезпечити, щоб судна, утилізовані на їх території, відповідали певним стандартам безпеки та екологічним вимогам. Вона також покладає відповідальність за утилізацію на державу прапора судна та державу, де відбувається утилізація.

Основні положення Гонконгської конвенції:

Безпечна утилізація суден – Конвенція встановлює стандарти для безпечної утилізації суден, включаючи вимоги до проектування, будівництва, обладнання та експлуатації суден.

Екологічна безпека – Конвенція вимагає, щоб утилізація суден не шкодила навколишньому середовищу.

Відповідальність – Конвенція покладає відповідальність за утилізацію суден на державу прапора судна та державу, де відбувається утилізація.

Інвентаризація шкідливих матеріалів – Конвенція вимагає, щоб судна мали перелік шкідливих матеріалів, які містяться на борту, таких як азбест, свинець та ртуть.

Сертифікація – Конвенція передбачає систему сертифікації суден, які відповідають її вимогам.

Взаємне визнання – Конвенція передбачає взаємне визнання сертифікатів відповідності між державами-учасницями.

Кожне судно, яке підлягає утилізації, повинно мати на борту Перелік небезпечних матеріалів, визначених Гонконзькою конвенцією. Перелік небезпечних матеріалів, застосування яких заборонено або обмежено на суднобудівних підприємствах, судноремонтних заводах та суднах держав-сторін, наведено у Додатку до Гонконгської конвенції. Судна повинні проходити

первісний огляд для перевірки переліку небезпечних матеріалів, огляди протягом експлуатації та заключний огляд перед утилізацією судна.

Підприємства з утилізації суден повинні розробити План з утилізації суден на підприємстві, в якому буде вказано спосіб утилізації кожного конкретного судна залежно від його характеристик та переліку небезпечних матеріалів. Держави-сторони повинні забезпечити відповідність підприємств щодо утилізації суден під їх юрисдикцією положенням Гонконгської конвенції.

Наслідки ратифікації Гонконгської конвенції для країни що її ратифікує:

Покращення екологічної ситуації – Конвенція сприятиме більш екологічно безпечній утилізації суден, що зменшить забруднення навколишнього середовища.

Збереження здоров'я людей – Безпечна утилізація суден зменшить ризики для здоров'я працівників, зайнятих у цій сфері, та для населення, яке проживає поблизу місць утилізації суден.

Підвищення міжнародного іміджу країни – Ратифікація конвенції продемонструє прихильність країни до міжнародних екологічних стандартів і зобов'язань, що може покращити її міжнародний імідж.

Розвиток галузі утилізації суден – Конвенція може сприяти розвитку галузі утилізації суден в країні, якщо будуть створені необхідні умови та інфраструктура.

<https://shipregister.ua/nabula-chynnosti-konvencziya-pro-ekologichnu-utylizacziyu-suden/>